

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

182

Vragen van het lid **Wassenberg** (PvdD) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de Minister van Justitie en Veiligheid over *illegale praktijken rondom recycling van kunstgras* (ingezonden 14 september 2018).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Veldhoven-Van der Meer** (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 8 oktober 2018).

Vraag 1

Heeft u de aflevering van Zembla gezien, waaruit blijkt dat recyclingbedrijven van kunstgras structureel milieuregels overtreden om zo meer geld te kunnen verdienen en dat lagere overheden dit oogluikend toestaan?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat vindt u ervan dat gemeentes veel geld betalen (tussen de 10.000 en 20.000 euro per veld) aan bedrijven om kunstgras te recyclen, maar dat deze bedrijven vervolgens – zonder de juiste vergunning – deze kunstgrasvelden laten liggen waardoor vervuilende stoffen de bodem inlekken, doorverkopen aan particulieren of dumpen in het buitenland?

Antwoord 2

Het spreekt voor zich dat het kunstgras op duurzame wijze moet worden verwerkt conform de afspraken die hierover tussen gemeenten en verwerkers worden gemaakt. In het Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP) zijn voorschriften opgenomen voor de verwerking van afgedankte kunstgrasvelden. De velden dienen te worden gescheiden in aparte materialen, zoals rubberinfill, zand en kunststoffen, die verwerkt moeten worden conform de daarvoor geldende minimumstandaard. Het zand en bepaalde soorten kunststoffen die in velden voor (kunnen) komen dienen te worden gerecycled. Andere delen, zoals rubbergranulaat en kunststof plakstroken, mogen ook worden verbrand met energiete rugwinning. Het is de verantwoordelijkheid van provincies en

¹ Zembla, 12 september 2018, «ZEMBLA onthult: recyclingbedrijven kunstgras overtreden structureel milieuregels» (<https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/zembla-onthult-recyclingbedrijven-kunstgras-overtreden-structureel-milieuregels>)

gemeenten om bij vergunningverlening aan afvalbedrijven rekening te houden met deze voorschriften.

Het is niet ongebruikelijk dat afval binnen de inrichting van de verwerker tijdelijk wordt opgeslagen voordat het wordt gerecycled. Dit mag maximaal drie jaar. Afvalverwerkers moeten zich bij de tijdelijke opslag uiteraard aan milieuregels houden om te voorkomen dat de opslag van oude kunstgrasvelden bijvoorbeeld leidt tot ernstige bodemverontreiniging. Het bevoegd gezag voor de vergunningverlening en toezicht hierop is de gemeente of provincie.

Vraag 3

Hoe verklaart u dat niet één gemeente hierop heeft gecontroleerd, terwijl zij wel een zorgplicht hebben (pas na aflevering van het certificaat van goede verwerking zijn zij ontdaan van hun verantwoordelijkheid)?

Antwoord 3

Eigenaren van afgedankte kunstgrasvelden hebben als ontdoener van afval de verplichting om zich hier conform de Wet Milieubeheer van te ontdoen. Onderdeel hiervan is het laten afvoeren van het afval naar een vergunde verwerkingsinrichting. Als de verwerker het afval accepteert, is de ontdoener vanaf dat moment gevrijwaard van verdere verplichtingen met betrekking tot het afval. De verwerker is na inname van het afval de houder van dit afval. Op hem berust de juridische verplichting het afval te verwerken of laten verwerken. De gemeente of provincie waarin deze verwerker gevestigd is, is het bevoegd gezag voor het toezicht op de opslag en verwerking van het afgedankte kunstgras.

Vraag 4

Wat vindt u er ervan dat de Omgevingsdienst spreekt van «ernstige overtredingen» en «calculerend gedrag», maar de provincie en gemeente waar deze recyclingbedrijven gevestigd zijn deze overtredingen gedogen? Hoe beoordeelt u dat de provincie Gelderland het in Barneveld gevestigde recyclebedrijf al meer dan een jaar kunstgras laat opslaan zonder vergunning?

Antwoord 4

Ik deel de zorgen die bestaan over overtredingen die bij verwerkers van kunstgrasvelden zijn geconstateerd, waaronder het opslaan van meer dan de vergunde hoeveelheden afval en het verzaken om dit goed af te dekken. Het bevoegd gezag hiervoor is de gemeente of provincie waar de bedrijven zijn gevestigd. Zelf heb ik geen directe bevoegdheid ten aanzien van de opslag en verwerking bij dit soort bedrijven. De gemeente of provincie is verantwoordelijk voor vergunningverlening, toezicht en voor het maken van een afweging om al dan niet tot handhavende maatregelen over te gaan. Zij leggen ten aanzien van dit beleid en de handhaving ervan verantwoording af richting provinciale staten dan wel gemeenteraad.

Vraag 5, 6, 7

Wat vindt u ervan dat de recyclingbedrijven zich failliet kunnen laten verklaren en gemeentes daarmee met de verwerkingskosten van het kunstgras opzadelen (mogelijk oplopend tot miljoenen euro's) en daarmee in feite een chantagemiddel in handen hebben om handhavend gedrag door gemeentes tegen te gaan?

Deelt u de mening dat dit misdadig gedrag is? Deelt u de mening dat misdaad voor deze recyclingbedrijven niet zou mogen lonen? Zo nee, waarom niet?

Op welke wijze kan worden voorkomen dat de directies van deze recyclingbedrijven het hazenpad nemen en niet op tijd ter verantwoording kunnen worden geroepen? Bent u bereid om alles op alles te zetten en uw invloed aan te wenden om te zorgen dat de directies van deze bedrijven verantwoording afleggen?

Antwoord 5, 6, 7

Een bedrijf dat wordt opgeheven, moet zijn zaken conform de regelgeving netjes afhandelen. Dat betekent dat het zelf verantwoordelijk is en blijft voor het opruimen van zijn afval. Wanneer het bevoegd gezag overgaat tot het toepassen van bestuursdwang en het zelf met de kosten hiervan dreigt te blijven zitten, is het mogelijk om deze kosten te verhalen op de overtreder.

In de praktijk kan het gebeuren dat dit niet voor genoeg opbrengsten zorgt om bijvoorbeeld achterblijvend kunstgrasafval op te ruimen. Deze kosten zouden dan voor rekening van de gemeente of provincie komen. Dit zou echter geen reden moeten zijn om niet op te treden. In het kader van het Bestuurlijk Omgevingsberaad ben ik over deze problematiek onder meer met provincies en gemeenten in overleg.

Vraag 8

Erkent u dat afvalverwerkers een lange traditie van structurele milieucriminaliteit hebben? Vindt u dat u hier voldoende aandacht voor is en is geweest? Zo ja, hoe verklaart u dan dat deze overtredingen structureel zijn en dat dat de overtredingen kennelijk ongehinderd konden doorgaan? Vindt u dat uw beleid voldoende effectief is? Zo ja, waaruit blijkt dat? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Ik herken mij niet in het beeld dat afvalverwerkers een lange traditie van structurele milieucriminaliteit hebben. Wel is het zo dat er in deze sector, net als in andere sectoren, overtredingen plaatsvinden. Daarom vind ik de naleving en handhaving van milieuwetgeving van belang. Zoals ik in mijn antwoord op vraag 4 heb aangegeven, heb ik geen directe bevoegdheid ten aanzien van overtredingen met betrekking tot de opslag en verwerking van kunstgras. Dit valt onder het bevoegd gezag van de gemeente of provincie. Het toezicht hierop is belegd bij de Omgevingsdiensten. Tijdens inspecties in haar rol om toezicht te houden op het grensoverschrijdend vervoer van afval is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) echter wel alert op mogelijke overtredingen die onder het toezicht van Omgevingsdiensten vallen. Zo zijn waarnemingen tijdens de ILT-inspectie in Dongen doorgegeven aan het bevoegd gezag, wat tot een handhavingstraject heeft geleid. Het is aan het bevoegd gezag om een afweging te maken om al dan niet tot bestuursdwang over te gaan. Ik ga ervan uit dat de verantwoording hierover richting provinciale staten dan wel gemeenteraad zijn werk doet. De ILT heeft in de afgelopen jaren inspecties uitgevoerd bij twee bedrijven die in de Zembla-uitzending aan bod kwamen. Naar aanleiding van de uitzending van Zembla is ook bij een derde bedrijf een inspectie uitgevoerd. Bij de betreffende bedrijven zijn waarschuwingen afgegeven. Indien bij latere controles blijkt dat er nog steeds sprake is van overtredingen kan er tot aanvullende sancties worden overgegaan.

Vraag 9

Bent u bereid tot aanvullende maatregelen om hier paal en perk aan te stellen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Ik ben op dit moment niet van plan om aanvullende maatregelen te nemen op het gebied van handhaving. Zoals ik heb aangegeven, is het bevoegd gezag de gemeente of provincie waarin de betreffende bedrijven gevestigd zijn. Ik constateer dat zij hun inzet op dit dossier intensiveren. Ik heb de Provincie Gelderland en gemeente Dongen verzocht mij op de hoogte te houden over de vervolgstappen en zal de uitvoering daarvan actief volgen.